Uit Kroniek, L. Dobbelaere

(zie ook mail 11.6.2020, mededeling)

Wijk Veldekens (nu) in Adegem was vroeger Veldekensdamme (in parochiaal deel van Oostwinkel).

1/Penningkohier Oostwinkel 1577 (SAG 53/219, nr. 28):

- Pieter Dobbelaere houdt in propryteyt 1 gemet lants (=6 schellingen 8 grooten/jaar <dus te betalen 5de penning als oorlogsbelasting>)
- Lieven Dobbelaere 'gierf' ½ bunder land (=10 schellingen 'getaxeert')
- In de wijk Oosthouck: Pieter Dobbelaere pacht van Jan de Brune een behuisde hofstede (1 gemet) (=34 schellingen/jaar), hij pacht ook van Gheerolf Hendric 5 roeden land (=44 schellingen/jaar) en 'noch sal Lieven Dobbelaere in rn lant' (=22 schellingen/jaar <Pieter pacht van Jan Dobbelaere?<) <deze 3 bedragen worden samengeteld tot 100 schellingen/jaar, dus 5de penning= 20 schellingen/jaar>

<gezien de specifiek notering is dit te begrijpen als:

- Eerste twee zijn eigendommen (in cijns) waarvoor direct 5de penning genoteerd wordt (?)
- Laatste drie zijn pachten door Pieter-men noteert eerst de pacht en berekent dan 5de penning (=20%)
- Pieter woont binnen parochie Oostwinkel (hofstede) en pacht er verschillende stukken grond
- Lieven bezit er land en verpacht die
- Is Petrus °voor 1560, tak 27, IVh en Livinus, °ca 1550, tak 20/26, II (dus schoonbroer, X Margaretha (zus van Petrus)>

2/Penningkohier Adegem 1580 (SAG 218, nr. 28):

'cijnzen van de prochie Adegem midtsgader Veldekensdamme in de prochie van Oostwinckele ende heerlicgeede & ambacht van Maldeghem' (dus Adegem+Veldekensdamme!)

- Lieven Dobbelaere in erfve helft van hofstede met 70 roeden land (=cijnsgronden) (getaxeerd 5 schellingen/jaar) (=5de penning van 12 grooten)
- Lieven Dobbelaere houdt in pachte (=pacht zelf) van de kinderen Michiels Heijnkins helft van hofstede aan 18 schellingen/jaar <=huursom, dus 5de penning is 3 schellingen 7 grooten/jaar>

<dus 1580=3 jaar later tov 1577: Pieter wordt niet meer vermeld-we leiden hieruit dat in 1577 parochie Oostwinkel werd vermeld zonder Veldekensdamme, in 1580 is ze onder Adegem vermeld-Lieven Dobbelaere wellicht met zijn hofstede (in pacht) in Veldekensdamme, hij heeft ook hofstede in eigendom>

3/Landbouwtelling Oostwinkel 1587 (uit Heemkundige bijdragen uit het Meetjesland, H. Notteboom):

- Op vraag van baljuw en leenmannen van de Oudburg
- Telling bezaaid land, aantal paarden en koeien
- Door schepen en amman van Oostwinkel
- Enkel nog Pieter Dobbelaere (1 gemet 100 roeden), geen paarden of koeien, Lieven Dobbelaere niet meer vermeld (verhuisd?)
- Oostwinkel toen in 'beroerde tijden'
- Het stuk van Pieter=wellicht idem 1 gemet (uit penningkohier 1577)

- Wellicht ook hier Oostwinkel zonder Veldekensdamme (=Adegem met Veldekensdamme=Brugse Vrije (Ambacht Maldegem)) en Oostwinkel zonder Veldekensdamme (=Oudburg))
- Dus logisch dat Lieven hier niet vermeld wordt!

4/Ferieboek RAG, nr 832, Maldegem

- Jasper Dobbelaere genoemd als hoofdman parochie Adegem 1618 <=zoon van Livinus>
- Hoofdman= soort hedendaagse veldwachter=oa bewaking van goed en veld, onderzoek bij criminele zaak, laten verschijnen van getuigen voor schepenbank, bijwonen van proces=dus uitvoerende macht (binnen parochie Adegem, als deel van ambacht met eigen bestuur-elders (bv Nieuwkerken): meier en schepenen)
- In lijst W. Steeghers, staten van goed: hoofdmannen om de 2 jaar, bv 1613, 1615: 2 andere namen
- 1618 Jan Dobbelaere als pointer en zetter van Adegem (3 namen) <=zoon van Pieter, tak 27 of zoon van Lieven, tak 20/26?)
- Bij + Lieven Dobbelaere (IVa, tak 20/26, 1667): zoon van Jaspar X Martijneke Standaert
- Lieven Dobbelaere (van waar komt hij?) (tak 20/26) zijn vrouw komt uit Vinderhoute (Wettelijke passeringen 4.2.1610, vermelding van zijn 4 kinderen)
- Pieter Dobbelaere (tak 27) zijn ouders hadden ook grond in Vinderhoute (Joannes X Livina Coppens)

5/Mededeling Michel Dobbelaere, 5.3.2018 (akte 1646, archief?):

- Verschenen: gheeraerdt en tanneken dobbelaere fa Gheeraert zijn huysvrauwe, wonende op Moerkerke
- ‘ghaven ghesaemderhant halm ende wettel. ghifte … ten proffijcte ‘ van Lieven filius Jaspaert Dobbelaere inde prochie van Adeghem
- <is tak 20/26, IIIa>
- Ze geven het 14de deel van 14 gemet land <zie opsomming hieronder, 13?< en hofstede ‘met sijnen advenanten inden huyse schuure ende stallynghen … in prochie van Adeghem te Veldenkensdamme’ <nu Veldekensdamme in Adegem?>
- <komt overeen met eigendom van stamvader Lieven, zie hiervoor te Veldekensdamme-is wellicht verdeeld over kinderen en kleinkinderen-waarom 14 delen?, zie verder<
- Bestaat uit hofstede (2 gemet) metten huyse ende schuere (O: dhoirs Pieter de Muync, W: Jan Versluys, Z: de volgende partij, N: veldekensdamme strate)
- Ten Z van de hofstede: 1 gemet land (O:dhoirs Pieter de Muync, Z: tlant van den selve Dobbelaere, W en N de voors. hofstede), verder:
- -1 gemet land (W: dhoirs Lieven Wouters, Z: het voors. goet, W: Jan Versluys, N: Lieven Dobbelaere
- -2 partijen (3 gemet) (O: Jan Roete, Z:het voornoemde goed, W: Andries de Smet, N: Joos Roete
- -2 gemeten (O:Joos Roete, Z: de heer van Oostwinckele, W: Andries de Smet, N: het voornoemde goed) <gaat dit telkens over hofstede?<
- -1 gemet (O: dhoirs Pieter de Myncq, Z: Joos Roeten, W en N: dhoirs Pieter de Muyncq)
- -1 gemet (W: Jeremias Dobbelaere (wie?), O: Andries de Smet, Z: sieur Berle binnen Ghendt, W: Andries de Smet)
- -2 gemeten ‘antgoet ter heyde’ (O: de dreve van tvoors. Goet ter heyde, Z: de hoochstrate, W: Pieter Derckers, N: tgoed ter heyden)

- Al deze bezittingen zijn geërfd van Martynken Standaert, zijn overleden moeder
- Ondertekend oa tmercq van gheeraert, tanneken en lieven dobbelaere
- <vermits moeder Martynken Standaert genoemd wordt zijn dit verschillende eigendommen gekocht tijdens het huwelijk van Martynken en Gasparius.Zijn er bv 7 kinderen dan wordt nu de helft van Martynken als weduwe (zij +1646) verdeeld: men komt dan aan 14de deel van eigendom. Zus in Moerkerke geeft dit aan broer in Adegem. Het kan niet om geërfde eigendom van grootvader Livinus gaan. Over de overige delen wordt niets gezegd, waarschijnlijk al 7 delen verdeeld bij + van vader Gasparius.>

Marc Van Stappen, 2026, www.stap-brug.be